

ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПЕРЕПЕЛІВ В УМОВАХ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

Д.Б. Катілов, студент, 98rover98@gmail.com

Науковий керівник – доктор с.-г. наук, професор Патрєва Л. С.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті представлено характеристику м'ясної продуктивності перепелів порід Маньчжурська та Техаська Біла. Встановлено, що за основними показниками росту та розвитку, кращою породою є Техаська Біла порода перепелів.

Ключові слова: перепела, Маньчжурська порода, Біла Техаська порода, м'ясна продуктивність.

Постановка проблеми. Перепелівництво – перспективна галузь птахівництва, яка дає змогу забезпечити населення України екологічно чистими та дієтними продуктами харчування. Варто зазначити, що наразі в Україні налічується близько 560 підприємств, що спеціалізуються на вирощуванні перепелів, у тому числі 10 – досить великі, з 50–150 тис. голів птиці[1]. Проте, велика частка основного виробництва продукції перепелівництва припадає на приватні підприємства, які мають достатньо великий потенціал у виробництві птахівничої продукції. Існує значна кількість порід перепелів різного напрямку продуктивності. Тому, кожному індивідуальному господарству треба вирішити питання щодо вибору оптимальної породи для розведення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За даними літературних джерел[3,5,8], породи перепелів мають різні напрямки продуктивності – яєчний, комбінований, м'ясний. Селекційна робота з перепелами в останні роки була спрямована на підвищення їх м'ясної продуктивності. З 1960-х рр. єдиною м'ясною породою японських перепелів була порода фараон, виведена на фермі А. Маршала в Каліфорнії [9]. Жива маса дорослих перепелів цієї породи рідко перевищувала 300 г, але попит на великі тушки перепелів стимулював роботу селекціонерів по створенню нових порід з більш високими м'ясними якостями. У США були створені м'ясні породи: коричневий гігант, золотистий гігант і порода м'ясних перепелів з білим забарвленням оперення – білі техаські. Серед порід перепелів, які розводяться в Україні, увагу підприємців привертають такі породи як: Техаська Біла, Маньчжурська порода перепелів.

Маньчжурські перепела – одна з шести порід, які занесені в Міжнародну реєстраційну книгу порід і ліній перепелів. Це дуже продуктивна порода: яйцєносність знаходиться на рівні 220-250 яєць в рік, а м'ясна продуктивність наближається до порід м'ясного напрямку. Зовнішнім виглядом вони схожі на японських, проте мають більш світле, золотисте оперення. Маньчжури дуже популярні серед аматорів та фермерів, які займаються промисловим виробництвом, за високу віддачу продукції на 1 кормову одиницю і спокійний норов. Маньчжурський перепел також досить невибагливий у догляді.

Звичайна маса птахів цієї породи становить 150 г. Але методом ретельного відбору курочок і півників для інкубації яєць можна значно підвищити цей показник – до 300 г. Наприклад, маса Маньчжурської перепілки французької селекції може досягати 400 г [2,3,4].

Не зважаючи на те, що порода Маньчжурська має м'ясо-яєчний напрям продуктивності, птиця даної породи має значно вищу живу масу ніж інші м'ясо-яєчні породи і може бути порівняна за м'ясною продуктивністю з бройлерною породою Техаська Біла [5].

Техаська Біла порода – на даний момент вважається перспективною породою для розведення. Порода відноситься до м'ясного напрямку і часто цю породу називають техаськими перепелами альбіносами, білими техаськими гігантами. Якщо брати середню масу дорослої птиці, вона становить до 360 г у півників і 470 г у курочок, готові тушки мають масу до 260 г. Птахи породи техаський білий перепел досить невибагливі і спокійні, в порівнянні з деякими іншими породами. Хоча ця риса може виявитися невеликим недоліком, так як спокійні самці поведуться неактивно. Тому, почавши розведення, треба враховувати, що на кожні дві самочки має припадати хоча б один самець. Так як техаський перепел – це м'ясна порода, то несучість у них дещо менша, ніж у звичайних перепелів, до того ж вони мають невисоку запліднюваність яєць. Яйцекладка починається рано, у віці двох місяців [6].

Постановка завдання. Метою даного дослідження було оцінити м'ясну продуктивність перепелів двох порід для вибору генотипу у подальшому розведенні в індивідуальному господарстві м. Миколаєва.

Матеріали і методика. Для проведення досліджень було створено дві групи перепелів (породи Маньчжурська та Біла Техаська), по 40 голів кожна. Тривалість вирощування молодняку – 8 тижнів. Умови утримання і годівлі перепелів двох груп були однакові. Система утримання – 4х-ярусні кліткові батареї власної конструкції.

У перші 3 тижні досліджуване поголів'я обох порід утримувалося в одній клітці, розміри – 100x55x45см. Після завершення 3-го тижня групи були переведені до типових кліток, в яких утримується доросла птиця (розміри – 100x650x35см) Умови годівлі були також ідентичні для обох груп [6]. Доступ до корму і води – вільний, відповідно до існуючих стандартів[10].

Перші 2 тижні годівля перепелів проводилась з використанням корму “Стартер перепел-16”, після чого поступово годівля перепелів переводилась на повноцінний комбікорм “Полтава”, який дає змогу знизити стрес у птахів від переходу з одного корму на інший [7,8]. Для встановлення параметрів м'ясної продуктивності в обох групах перепелів було проведено індивідуальне щотижневе зважування птиці.

Показники, що оцінювались впродовж досліджу: жива маса, абсолютний, середньодобовий та відносний прирости живої маси – за загально прийнятими методиками.

Результати дослідження. На основі проведених досліджень було оцінено живу масу перепелів двох порід. Жива маса – основна ознака, за якою визначають кількість м'яса у птиці будь-якого віку. Динаміка живої маси перепелів за період вирощування представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка живої маси перепелів за період вирощування, г, $x \pm S_x$, n=40

Порода	Період, діб								
	1	7	14	21	28	35	42	49	56
Маньч-журська	11,26 $\pm 0,085$	25,31 $\pm 0,059$	70,52 $\pm 0,203$	133,90 $\pm 0,089$	185,53 $\pm 0,115$	214,61 $\pm 0,045$	235,33 $\pm 0,252$	253,94 $\pm 0,344$	267,31 $\pm 0,385$
Техаська Біла	12,16 $\pm 0,057$	29,52 $\pm 0,109$	81,50 $\pm 0,374$	143,42 $\pm 0,002$	207,23 $\pm 0,044$	248,55 $\pm 0,149$	275,51 $\pm 0,057$	295,04 $\pm 0,088$	313,32 $\pm 0,190$

Аналізуючи дані таблиці 1, можемо зробити висновки, що жива маса перепелят у добовому віці має значні відмінності на рівні 0,9 г, що для такого маленького біологічного об'єкту має певне значення. Різниця між живою масою перепелят Техаської білої породи впродовж усього періоду вирощування була вищою у порівнянні із перепелами Маньчжурської породи. Так, жива маса перепелів Маньчжурської породи в 8-тижневому віці становила 267,29 г, що на 45,11 г менше, ніж у перепелів Техаської породи. ($p < 0,05$).

Показники росту і розвитку птиці дають змогу виробникам птахівничої продукції дослідити коректність умов утримання і годівлі популяції птиці, вчасно проконтролювати можливі негаразди у раціонах годівлі, забезпечити відповідний ветеринарний нагляд.

Абсолютний, середньодобовий та відносний прирости перепелів за період вирощування представлено у таблиці 2.

Середньодобовий приріст перепелів Маньчжурської та техаської білої породи збільшується з 2,00-2,47 г, до 8,67-9,45 г, на 3-му тижні вирощування і

має абсолютний максимум. Поступово, починаючи з 4-го тижня вирощування, середньодобовий приріст перепелів знижується з 7,74-8,50 до 1,91-2,19 г.

Таблиця 2

Абсолютний, середньодобовий та відносний прирости перепелів за період вирощування, $\bar{x} \pm S_x$, n=40

Порода	Період, діб							
	1-7	7-14	14-21	21-28	28-35	35-42	42-49	49-56
Маньч-журська	Абсолютний приріст, г							
	14,01 $\pm 0,142$	45,26± 0,263	60,72± 0,115	54,21± 0,023	29,13± 0,061	20,64± 0,203	18,65± 0,594	13,38± 0,721
	Середньодобовий приріст, г							
	2,00± 0,024	6,46± 0,032	8,67± 0,015	7,74± 0,012	4,16± 0,013	2,94± 0,032	2,66± 0,095	1,91± 0,104
	Відносний приріст, %							
	124,41± 0,843	179,07± 0,191	86,08± 0,420	41,30± 0,304	15,71± 0,171	9,62± 0,053	7,92± 0,122	5,27± 0,042
Техаська Біла	Абсолютний приріст, г							
	17,35± 0,135	52,025± 0,262	66,17± 0,413	59,51± 0,504	41,22± 0,093	27,01± 0,055	22,45± 0,261	15,37± 0,023
	Середньодобовий приріст, г							
	2,47± 0,022	7,43± 0,041	9,45± 0,065	8,50± 0,072	5,88± 0,013	3,85± 0,015	3,21± 0,042	2,19± 0,014
	Відносний приріст, %							
	142,65± 0,563	176,28± 0,443	81,16± 0,732	40,28± 0,415	19,89± 0,074	10,87± 0,023	8,15± 0,101	5,16± 0,015

Таким чином, найбільший середньодобовий приріст обох порід перепелів відзначено на 3-му тижні вирощування. Середньодобовий приріст за весь період вирощування у перепелів техаської породи становив 5,59 г, що на 1,02 г більше у порівнянні з перепелами Маньчжурської породи ($p < 0,05$).

Відносний приріст показує напругу росту організму перепелів. Відповідно до отриманих даних, найбільші показники відносних приростів перепелів обох порід спостерігаються на 2-му тижні вирощування і становлять 176,28-179,07% з поступовим зниженням в кінці вирощування до 5,16-5,27%. Загальний відносний приріст за період вирощування у перепелів техаської

породи становив 24,76%, що на 2,03% більше у порівнянні з перепелами Маньчжурської породи ($p < 0,05$).

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі проведених досліджень і одержаних результатів щодо м'ясної продуктивності перепелів, можна рекомендувати для даного господарства застосовувати розведення перепелів породи Біла Техаська, яка за своїми продуктивними якостями має більш адаптовану біологічну систему, що дає змогу отримувати кінцеву живу масу на 17,2% більшу у порівнянні з Маньчжурською породою. У подальшому для даного господарства слід розширити поголів'я перепелів Техаської породи та розглянути питання придбання породи перепелів м'ясного напрямку, яка б мала змогу давати високі показники продуктивності на власних кормах господарства.

Перспективами подальших досліджень можна відзначити можливість селекції техаської породи з відбором птиці з максимальною живою масою, для покращення кількісних показників.

Список використаних джерел

1. Катеринич О.О., Панькова С.М. Розвиток перепелівництва в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2020. №4 (805). С. 42-48.
2. Пасічний В.М., Хайдер М. Удосконалення технології підготовки м'яса перепелів для їх промислового використання. *Науковий вісник ЛНУВМБТ*. 2014. Т 16. №3. ч. 4. С. 114–118.
3. Бидеев Б.А., Гогаев О.К. Продуктивность и биологические особенности перепелов разных пород. *Науковий вісник ГГАУ*. 2016. 120 с.
4. Мельник В.В. Забій перепелів. *Сучасне птахівництво*. 2007. № 12. С. 13–14.
5. Ібатуллін І. І. Продуктивність перепелів. *Сучасне птахівництво*. 2005. № 11. С. 10–11.
6. Егоров И., Белякова Л. Кормление и содержание перепелов. *Птицеводство*. 2009. № 4. С. 31–33.
7. Бородай В.П., Мельник В. В., Базиволяк С. М. Годівля перепелів. *Сучасне птахівництво*. 2007. № 8/9. С. 14–17.
8. Бородай В.П., Мельник В. В., Базиволяк С. М. Виробництво продукції перепелів. *Сучасне птахівництво*. 2007. №5/6. С. 37–38.
9. Афанасьев Г.Д., Попова Л. А., Еригина Р. А. Quail meat an undiscovered alternative. *World Poultry*. 2009. Т. 25. №2. Р. 12-15.
10. Лисунова Л.М., Токарев В.П. Технология выращивания и содержания перепелов. *Птицеводство*. 2006. №2. С. 16–20.

D. Katilov. EVALUATION OF MEAT PRODUCTIVITY OF QUAILS IN CONDITIONS OF THE HOUSEHOLD.

In this article presented the characteristic of meat productivity of quails Manchurian and White Texan breeds. It is proven, that for the main indicators of growth and development, the best breed is the Texan White.

Key words: quails, Manchurian breed, Texan White breed, meat productivity